

Žmogus ir Sachara

Berber woman in Morocco with hennaed hands
Photograph by Alexandra Boulat

Gyventojai

- Viso Sacharoje gyvena apie 3 mln. Gyventojų.
- Dauguma gyventojų - klotokliai.
- Užsiima klajokline gyvulininkyste, oazėse - žemdirbyste.
- Sacharos tautos kildinamos iš berberų ir arabų.
- Sacharos dykumoje žmonės gyveno nuo tų laikų, kai ji dar nebuvo dykuma :)

Sacharos tautos

- Beduinai - (arab.) „dykumų klajokliai, gyventojai“. Paprastai taip vadinamos arabų klajoklių tautos.
- Tuaregai - laikomi viena berberų tautų atmainų. Kontroliavo transsacharinę prekybą.
- Sacharos berberai
- Tūbai
- Bedžai - tauta, gyvenanti rytų Sudane bei Egipte ir šiaurės Eritrėjoje.

- Tuaregas
- Tuaregų paplitimas

Bedžai

Neolito laikų piešiniai Tasilio Adžerae

Sacharos tautų mityba

- Dykumų klajoklių mityboje ypač mažai ląstelienos produktų.
- Sacharos mityba pasižymi ypač gausiu baltyminiu maistu, kuris turi kompensuoti ląstelienos ir angliavandenių trūkumą.
- Klajoklės gyvulių augintojų tautos ypač gausiai vartoja pieno produktus, dažniausiai iš kupranugarių, ožkų, avių pieno.
- Svarbus baltymų šaltinis klajoklių mityboje – skėriai.
- Taip pat maistui naudojami paukščių kiaušiniai, dykuminės sraigės, driežai.
- Kadangi klajokliai neaugina daržovių, ši produktų grupė yra gaunama rinkimu.

- Klajokliams svarbus nuolatinis ryšių palaikymas su sėsliomis tautomis, kurios gali suteikti trūkstamus produktus.
- Svarbus vitaminų ir mineralų šaltinis yra datulės, perkamos iš oazių gyventojų.
- Mityba labai stipriai priklauso nuo metų laikų:
 - Pavasari ypač gausu įvairių produktų, renkami laukiniai augalai, atsiranda prieauglis, melžiamas pienas ir gaminami pieno produktai. renkami laukiniai augalai, atsiranda prieauglis, melžiamas pienas ir gaminami pieno produktai.
 - Vasarą kerpamos avys ir ožkos, prasideda sausra ir nepritekliai, intensyviai ieškoma vandens išgyvenimui.
 - Rudenį vyksta intensyvi prekyba, mat vykstama į oazes ir miestus papildyti svarbiausių maisto atsargų, ypač datulių, kurios kaip tik tuo metu nunoksta.
 - Žiema susijusi su gausiais lietumis, kurie atneša ir šaltį, bet pabaigia sausrą.

Beduinai kepa duona

Datulès

Transsacharinė prekyba

- Transsacharinė prekyba - kelių ir gyvenviečių tinklas Saharos dykumoje, kuriuo vyko prekyba tarp šiaurės Afrikos pakrantės miestų ir "juodosios" Afrikos. Transsacharinė prekyba prasidėjo I tūkst. pr. m. e., o pradėjo nykti XVI a.
- Paskutiniaisiais tūkstantmečiais pr. m. e. susiformavus Saharos dykumai, išsikėlė dauguma joje gyvenusių gyvulių augintojų ir pietinė Afrikos dalis buvo praktiškai atkirsta nuo šiaurinių pakrančių ir viso likusio pasaulio.
- Tik prijaukinus kupranugarį (pirmosios tikros žinios apie jo naudojimą yra iš III a. pr. m. e.), dykumos apgyvendinimas prasidėjo iš naujo.
- Transsacharinės prekybos nunykimui didelę įtaką padarė jūros kelių aplink Afriką atradimas XV-XVI a.
- Galutinį smūgį tradicinei prekybai sudavė kolonizacija ir tradicinio gyvenimo būdo sunaikinimas, modernių kelių bei geležinkelių nutiesimas per Sacharą.

Kupranugaris - pagrindinė transporto priemonė

